

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessimvm-Octavvm De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quæ sit materia & forma Sacramenti Matrimonij. Pun. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

Quæ sit materia, & forma Sacramenti matrimonij?

- 1. Referuntur varia sententia.
- 2. Consensus utriusque contrahentis est materia, & forma.
- 3. Quod intelligendum est tam in ratione contractus, quam Sacramenti.

Varia sententia de hac re referuntur à Thom. Sanch. lib. 2. disp. 5. per totam. Breviter colligam, & quæ mihi probabiliores videntur subiiciam. Prima est Can. lib. 8. de locis cap. 5. in solut. ad 3. asserentis verba contrahentium esse materiam, formam verò verba sacerdotis. Sed est improbabilis sententia; aliàs sequeretur matrimonia clandestina olim Sacramenta non fuisse contra Tridentin. sess. 24. cap. 1. de reform. & matrimonium celebratum coram testibus, & Parocho nulla verba proferebant Sacramentum non esse. Secunda est Glossæ in cap. Tuo de Sponsalib. verbo, nec forma. & Abbat. ibi num. 10. Præposit. in fine Alexand. de Nevo. num. 25. Sylvest. verbo Matrimonium 1. quest. 1. Nauart. cap. 2. numero 20. Gregor. de Valent. tom. 4. disputat. 10. quest. 1. part. 6. Rebell. lib. 2. quest. 4. sect. 3. & aliorum consensum contrahentium esse materiam; verba autem, quibus ille consensus exprimitur esse formam, quia consensus verbis informatur. Sed hæc sententia facile refellitur, nam si sanatur consensus ut distinctus à verbis, seu à signis, quibus exprimitur, & declaratur, ut necessario sumi debet, na materia cum forma confundatur est omnino insensibilis; At materia contractus humani, & politici in se esse integrè, & totaliter in ensibilis. Ergo. Neque obest, quod in Sacramento præterita contritio sit materia proxima, quia non est integra, sed verbis, vel signis expressa. Præterea verba non determinant consensum, sed illum declarant; siquidem neque amplius, neque minus significans quàm id quod consensu interiori significabatur. Tertia sententia e contra procedit asserens verba esse materiam, eo quod consensus perficiat verba, quæ secluso consensu nullius essent momenti: sic docuit Maior in 4. d. 26. quest. 1. Sed hæc sententia eisdem rationibus, ac præcedens reiicienda est. Neque obest, quod verba absque consensu nullius sint momenti, nam etiam consensus absque verbis nihil prodest, inde enim tantum inferitur utrumque esse necessarium. Quarta sententia est Richardi in 4. d. 26. art. 4. quest. 1. Alesii in sum. lib. 3. tit. 7. art. 1. quest. 3. Angeli, verb. Matrimonium, v. num. 2. Victor. in sum. de mar. n. 245, & probabilem reputat Henric. lib. 11. cap. 2. casu quo successit verba à contrahentibus profertantur. Sed omnino displicet hic modus dicendi, quippe non designat materiam determinatam, sed arbitrio contrahentium relinquit, & præterea non constituit materiam pro eo casu quo simul ab utroque contrahente verba profertantur. Quinta sententia, quæ veritati proximior est asserit mutuos consensu verbis expressos sibi inuicem esse materiam; & formam sub diuersa consideratione, quatenus enim corporum traditionem continent, sunt materia, quatenus verò illorum acceptionem significant sunt forma. Nam cum in quolibet contracta sit traditio, & acceptatio, & traditio inefficax sit, quousque acceptatione compleatur, & perficiatur, merito contractus prout traditionem significat, rationem materię determinabilis habere debet; & rationem formæ prout acceptionem denotat. Sic Sotus in 4. dist. 26. quest. 2. art. 1. Francisc. Suar. r. 7. de Sacram. disputa. 2. sect. 1. Bellarm. lib. 1. de matrim. cap. 6. Thom. Sanch. lib. 2. disp. 5. m. 6. Alexand. Pefano, in addit. ad 3. p. q. 42. art. 1. dist. 2. Coninch. disp. 24. dub. 3. concl. 1. num. 3. Gutier. de matrim. cap. 41. num. 1. circa finem, & alij apud ipsos. Sed huic sententiæ obstat, quia contractus si attentè consideretur non constat ex acceptatione, & traditione rei, sed illum habet pro obiecto formaliter autem, & intrinsecè in mutuo consensu verbis, seu signis expresso consistit, quippe ex mutuo hoc consensu oritur traditio, & acceptatio tanquam illius effectus, & fortè ob hanc rationem Florentin. Concil. in decreto Eugenij dixit causam efficientem matrimonij regulariter esse mutuum consensum per verba de presenti expressum, apertè indicans nihil aliud præter consensum expressum matrimonij essentiam constituere. Præterea ex supradicta sententia non satis explicari potest, qualiter hoc Sacramentum, sicut & reliqua perficiatur verbis tanquam forma, & rebus ut materia, siquidem traditioni, & acceptationi, quæ ex consensu, verbis, seu signis expresso fit, verba continere non possunt. Deinde non satis distingui possunt verba à rebus, & e contra, quod Concil. expressè voluit distinguere, definiens omnia Sacramenta perfici verbis tanquam forma, & rebus ut materia.

2. Quapropter est sexta sententia verior, & probabilior asserens consensus utriusque contrahentis verbis, seu signis expressos esse formam, tam in ratione contractus, quam

Sacia

verum infidelem sanctificatum esse per mulierem fidelem. Et e contra.

11. Nihilominus certa sententia est prædictum contrarium Sacramentum non esse; vt bene alijs relatis docuerunt Sanch. lib. 2. disp. 8. num. 2. Gutier. de matrim. cap. 42. num. 4. Gab. Valq. de matrim. disp. 2. cap. 4. num. 10. & cap. 10. num. 113. Coninch. disp. 24. dub. 2. concl. 6. num. 24. Basil. Ponce, lib. 1. cap. 6. num. 7. Ratio est manifesta, quia Sacramentum matrimonij vnicum, & indissolubile est, sicut est vnicus, & indissolubilis contractus virum, & feminam efficiens: at secundum omnes non afficit infideles: ergo neque fidelem afficere potest. Neque est vllum inconueniens, quod vnicus, & indissolubile accideat morale sit in duobus subiectis, si inter se ad vnum referantur, vt patet in potestate Capituli, quæ vnica, & indissolubilis ita singulis communicatur, vt dependenter ab alijs communicetur.

12. Ad rationem in contrarium respondeo fidelem in eo casu verè contrahere: nego tamen illum contractum esse fidelem simpliciter, cum etiam sit infidelis. Christus autem Dominus illum contractum ad esse Sacramenti eleuauit, qui absolute, & simpliciter contractus fidelis est. Neque Paul. 1. Corinth. 7. dixit Virum infidelem sanctificatum esse per mulierem fidelem, ex eo quod mulieris fidelis matrimonium sit Sacramentum, sed ex eo quod eius conuerfio separatur infidelem virum conuertendum, & sanctificandum esse.

13. Quod dubitatur, An cum vterque coniux infidelis ad fidem conuertitur suscepto baptismo eorum matrimonium Sacramentum efficiatur? Communior sententia affirmat, vt videre est ex pluribus, quos refert, & sequitur Sanch. lib. 2. disp. 9. num. 5. Rebell. lib. 2. de matr. quest. 6. concl. 1. Bellarm. lib. 1. cap. 5. in fine & cap. 15. Paul. Layman. lib. 5. tractat. 10. 2. part. cap. 3. num. 6. Gutier. de matr. cap. 42. m. 5. Mouentur ex eo quod matrimonium antea solubile baptismo fit ratum, & insolubile, & coniunctionem Christi cum Ecclesia significat: ergo est Sacramentum. Dixerunt autem prædicti Doctores: nam Sanch. Gutier. & alij censent ex eo quod infideles baptizentur abique alio nouo consensu Sacramentum effici. Alij, vt Bellarm. & Paul. Laym. requirunt nouum consensum, seu antiqui approbationem signis, nubus, copulæ maritali.

14. Nihilominus vetius existimo nunquam Sacramentum effici, quæ est sententia Gab. Valq. 2. tit. 3. part. disp. 138. cap. 1. & 4. disputa. 2. de matr. cap. 10. Egid. de Coninch. disputa. 24. dub. 2. conclus. 7. Basil. Ponce, lib. 1. cap. 9. numero 8. Mouent, quia infideles ad fidem conuersi in eodem vinculo matrimonij quo antea aliiungebantur, perseverant, sine denuo consensu, sine d. licentia, quia neque ex d. licentia vinculum dimittunt, neque consensu augeatur, ergo ex nouo consensu non potest matrimonium effici. Secundo Sacramentum matrimonij tunc est, quando baptizati sibi inuicem corpora tradunt ad coniugalem vsum: at infideles fideles facti, renouantque consensum non sibi inuicem corpora tradunt, quia sunt tradita, (solum enim possunt traditionem factam approbare, at approbatio traditionis non est traditio, neque nouus contractus matrimonij, ergo nequit esse Sacramentum; aliàs quoties fideles contractum prius factum approbant, nouum Sacramentum matrimonij suscipiunt, quod est absurdum. Quod si dicas ea approbatione ab infidelibus denuo baptizatis facta contractum priorem reddi ratum, & insolubilem, & coniunctionem Christi cum Ecclesia significare, cum tamen antea non esset, ergo est verum Sacramentum. Obstat, quia prædictus contractus (seu vt melius dicam) vinculum ex dicto contractu relicto non fit ratum, & insolubile ex eo quod à denuo baptizatis approbetur, sed ex eo quod cesset baptismo suscepto causa ob quam dissolui poterat; quippe solum ob suspensionem baptismi dissolui poterat alio reuente conuerti. Præterea fideles consummantes matrimonium reddunt contractum omnino insolubilem, representantemque vniorem Verbi Diuini cum natura Humana, quam insolubilitatem, & representationem ante consummationem non habebat, sed ingressu religionis, vel dispensatione Pontificis solui poterat, & tamen non obinde fideles consummantes matrimonium, denuo Sacramentum suscipiunt, quia denuo non sibi corpora tradunt, nec denuo contrahunt, sed corpore tradito viuunt, & contractum factum perficiunt, sic à fortiori infideles fideles facti suorum consensuum approbatione matrimonium Sacramentum efficere non possunt, quia non efficiunt nouum contractum, sed antea factum approbant, & baptismo perficiunt. Et ex his fit satis fundamentum communis sententiæ.

Sacramenti, traditionem vero, & acceptationem corporum esse materiam proximam, remotam vero corpora: materiam inquam non ex qua contractus coalescat, sed circa quam contractus versetur, & qua ipse contractus perficiatur, ideoque Concil. Florentin. notanter dixit omnia sacramenta *perfici* rebus tanquam materia, & verbis ut forma: tacite indicans non esse necessarium quod intrinsecè rebus, vel verbis consistat, aliàs dixisset *constare, non perfici*: Et exemplum est manifestum in Eucharistia, in qua à Conc. Florent. panis, & vinum sunt assignata pro materia, & verba consecrationis pro forma, cum tamen neque ex consecrationis verbis, neque ex pane, & vino intrinsecè coalescat Eucharistia, sed ex speciebus Sacramentalibus, & ex Christo Domino, sit matrimonij materia esse potest mutua traditio, & acceptio corporum, non ex quibus matrimonij contractus consistit, sed circa quas versetur, & quas ut obiectum respiciat, & efficiat. Moueor ad hunc modum dicendi, quia est aptior reliquis ad explicandam materiam, & formam Sacramenti matrimonij, & qualiter ipsam sicut reliqua Sacramenta rebus tanquam materia, & verbis tanquam forma perficitur, siquidem verbis experimentibus consensus perficitur ut forma, traditione, & acceptatione corporum tanquam materia. Et præterea quia hac via conuenit matrimonium cum reliquis aliis contractibus, quorum forma est consensus expressus ipsorum contrahentium: materia est, quam prædictus consensus respicit, & circa quam versatur: V. g. donatio, emptio, venditio, commodatio, &c. Atque ita docent Paludan. in 4. d. 26. quæst. 4. art. 3. ad 2. Coarru. 2. part. de matrim. cap. 1. §. unico, num. 8. Gabr. Vasq. in 3. part. 1. 2. disp. 129. cap. 3. & disp. 3. de matr. cap. 1. Paul. Comitol. 1. part. de contractib. cap. 4. num. 9. Basili. Ponce, lib. 1. cap. 7. m. 12. Galpar Hurtado disp. 3. de matr. diff. 21. Gutierr. lib. de matr. c. 41. n. 1. ver. *tertia sententia*, & alij apud ipsos præcipuè apud Sanch. disp. 3. num. 4.

3. Notanter dixi *tam in ratione contractus, quam Sacramenti*, quia eadem est materia, & forma matrimonij prout est contractus, & prout est Sacramentum. Quippè Christus Dominus Sacramentum matrimonij instituit non mutauit contractum, sed contractui matrimoniali immutato Sacramenti rationem annexit, ut docent omnes.

PUNCTVM IV.

Quis sit Sacramenti Matrimonij Minister?

- 1 Melchior Cano affirmat esse Sacerdotem, quatenus est Sacramentum.
- 2 Certissimum est esse ipsos contrahentes.
- 3 Satis rationibus oppositis.
- 4 Cum matrimonium per procuratorem contrahitur, non ipse procurator, sed cum constituens est Minister.

1. Melchior Cano lib. 8. de locis, cap. 5. contendit matrimonij Ministrum, quatenus est Sacramentum esse Sacerdotem, tamen quatenus est contractus sint ipsi contrahentes, adducit in sui fauorem plures Doctores, sed ut rectè expendit Vazq. disp. 3. de matr. cap. 3. ei non fauent. Probat primò, quia Eugen. IV. in decreto fidei, §. septimum definit omnia Sacramenta verbis tanquam forma perfici. At verba contrahentium necessaria non sunt, cum suppletur signis possunt. Ergo affirmandum est verba Sacerdotis necessaria esse, illisque Sacramentum perfici, sicuti alia omnia Sacramenta perficiuntur. Secundo probat, quia matrimonia clandestina ex defectu Sacerdotis præsentis Sacramentum non erant, non enim contrahentes intendebant facere quæ Ecclesia facit. Tertiò actio Sacramentalis est actio sacra, requirit ergo Ministrum sacrum. Quartò contrahentes in peccato non credunt duplex peccatum mortale committere, aliud recipiendo Sacramentum, aliud ministrando, quod necessariò videretur dicendum, si ipsi essent Ministri.

2. Ceterum certissima sententia est Ministrum huius Sacramenti esse ipsos contrahentes, & nullatenus Sacerdotem, neque opinio Cani vllam probabilitatem habet: sic pluribus relatis docet Sanch. lib. 2. disp. 6. num. 2. Petr. de Ledesm. de matr. q. 42. art. 1. difficult. 4. Basili. Ponce, lib. 1. c. 8. m. 3. Gutierr. c. 41. num. 2. & passim omnes. Et sumitur en Florentino Concilio afferente in dicto decreto Eugenij causam efficientem matrimonij regulariter esse mutuum consensum per verba de præsentibus expressum, sed mutus consensus expressus regulariter per verba non procedit à Sacerdote, sed ab ipsis contrahentibus, ergo ipsi contrahentes sunt causa efficiens matrimonij, atque adeo Sacramenti. quippe Concil. Florentinum de matrimonio ut Sacramentum est loquebatur, ut confideranti fieri potest manifestum. Præterea colligitur ex Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. de reformat. irritate matrimonia absque præsentia Parochi, & testium, supponebat ergo prædicta matrimonia vera esse non solum in vi contractus, sed in ratione Sacramenti. Ratio vero est aperta: ille est Minister Sacramenti qui materiam, & formam Sacramenti apponit, &

contrahentes tantum, apponunt formam, & materiam Sacramenti matrimonij, siquidem expriment mutuum consensum de mutua suorum corporum traditione, & acceptatione, in quibus dicitur est materiam, & formam huius Sacramenti consistere. Et consensu; negari non potest contrahentes esse Ministros matrimonij quatenus est quidam civilis, & naturalis contractus, ergo quatenus est Sacramentum. Quippè Christus Dominus non aliam materiam, aut formam Sacramenti matrimonij instituit præter eam, quæ contractui necessaria erat.

3. Rationes verò pro sententia Cani adductæ nullius sunt momenti. Ad primum respondeo, verba in matrimonio regulariter adesse, tamen signis celebrari possit. Ad secundum vero, matrimonia clandestina Sacramenta non fuisse, fuerunt utiq; ut colligitur ex Conc. Triid. & communi sententia Doctorum. Ad tertium dicimus, actionem Sacramentalem sacram esse, quia est causa Sacramenti, & gratiæ sanctificantis, non quia procedit à Ministro consecrato, aliàs baptizatus collatus à Laico non esset Sacramentum, cum Laicus non sit ad id consecratus. Ad quartum, plures Doctores, quos sequitur Sorus in 4. d. 1. quæst. 5. art. 6. Thom. San. h. lib. 2. disput. 1. numero 4. Coninch. disp. 2. d. 2. dub. 3. numero 34. Gutierr. capite 1. numero 3. negant, contrahentes, quatenus sunt Ministri Sacramenti matrimonij peccare saltem mortaliter, eo quòd ad id minus non sint consecrati. Sed rectius Nauarr. cap. 1. §. Sacerdos, num. 10. de penit. disp. 6. in solut. ad 5. Petr. de Ledesm. de matr. q. 42. art. 3. ad ult. Gab. Vazq. 2. in 3. part. 1. 3. capite 3. Basili. Ponce, lib. 1. cap. 8. n. 11. & alij existimant esse peccatum mortale, eo quòd sint Christi instrumentum ad gratiam conferendam: deest autem instrumentum cause principali esse conforme, ut diximus tract. de Sacramentis in gen. p. 5. num. 11.

4. Rursus cum Sacramentum matrimonij per procuratorem contrahitur, non procurator est Sacramenti Minister, sed Ministri instrumentum, quippe ipse non pro se contrahit, sed pro eo cuius habet mandatum, & cuius consensus exprimit, ob quam rationem non tenetur in gratia esse, ut bene Basili. Ponce, lib. 1. cap. 10. Vazq. disputat. 1. de matr. num. 8. Galpar Hurtado disp. 3. de matr. difficult. 12. numero 83.

PUNCTVM V.

De consensu ad matrimonium requisito.

- 1 Consensus contrahentium necessarius est.
- 2 De potentia Dei absoluta potest vinculum, & obligatio matrimonij coniugibus concedi absque eorum consensu.
- 3 Nefarii primi parentes consentierunt in matrimonio.
- 4 Trium in matrimonio requiruntur.
- 5 Consensus in mutuum corporum traditionem, obligationemque iustitia ad copulam coniugalem necessarius est.
- 6 Proponitur obiectio, & se soluit.
- 7 Contrahentem falsò existimantem subesse impedimentum dirimens, aliqui affirmant posse validè consistere.
- 8 Oppositum verius est.
- 9 Satis rationibus num. præced. allatis.

1. Consensum contrahentium necessarium esse ad matrimonium deciditur expressè cap. sufficit 27. q. 2. cap. cum apud, & cap. cum locum, de sponsalib. & cap. in eodem tit. & à Conc. Florent. in decreto fidei, §. septimum. Causa efficiens matrimonij est consensus utriusque contrahentium regulariter per verba de præsentibus expressus. Idem colligitur ex Trident. sess. 24. cap. 1. de reformat. & traditur omnes. Hoc autem consensus liber esse debet, libertate inquam sufficienti ad peccatum mortale, siquidem causa est translati dominium proprii corporis, & subeundi grauem obligationem.

2. An verò de potentia Dei absoluta possit matrimonium consistere absque prædicto contrahentium libero consensu Sacrum est, ut constat ex his quæ refert Petr. de Ledesm. de matr. quæst. 45. art. 1. dub. 1. Sanch. lib. 2. disp. 26. num. 5. Probabilius tamen est matrimonium sumptum pro vinculo, & obligatione ad cohabitationem mutuum posse à Deo coniugibus absque eorum consensu concedi. Quæ enim respondentia esse potest in eo, quòd Deus suppleat id quòd consensus præstare debebat, tradatque coniugibus mutuo dominium in propria corpora? Certè nulla est. Nam quòd Basili. Ponce, lib. 2. cap. 3. per totum. obicit non posse hoc dominium coniugibus concedi, quin ipsi acceptent, & consequenter absque eorum consensu, quia nihil esse potest proprium alienius eo inuito, leuis momenti est. Fator namque nihil alicui acquiri absque illius voluntate regulariter, at ex Diuina potentia non implicat. Quinimo ex potestate civilis posse dominium alicui quæri contra eius voluntatem non videtur impro-